

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2 Over wetenschap en religie: zij die uit de hemel kwamen

---

7 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een argumentatie waarom wetenschappelijke kennis niet als probleemloze bron van vooruitgang kan worden beschouwd: wetenschap en technologie stuiten steeds vaker op morele of religieuze bezwaren 1
- aan de hand van een opvatting van de Raëliaanse Beweging uit de inleiding bij vraag 7 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Wetenschappelijke kennis kan niet als een probleemloze bron van vooruitgang worden beschouwd, omdat wetenschap en nieuwe technologieën steeds vaker op morele en religieuze bezwaren stuiten. Wetenschappelijk onderzoek raakt steeds vaker de kern van wat wij de Grote Vragen Des Levens noemen 1
- Het bestaan van de mogelijkheid van genetische manipulatie en de technologie van het klonen, zoals mogelijk gemaakt door wetenschappelijke kennis, betekent nog niet dat genetische manipulatie en klonen ook wenselijk zijn. Het streven van de Raëliaanse Beweging om middels het klonen het eeuwige leven te bereiken zal door velen niet als een probleemloze bron van vooruitgang worden beschouwd 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

8 maximumscore 3

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een argumentatie dat het standpunt van de Raëliaanse Beweging het meest overeenkomt met dat van Al Farabi: de (wetenschappelijke) rede als superieur aan religie 1
- een uitleg waarin religie van de rede verschilt door de gekozen voormoderne filosoof 1
- een uitleg hoe dit verschil tussen rede en religie in de inleiding van vraag 7 herkenbaar is 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- De opvattingen van de Raëliaanse Beweging komen het meest overeen met die van Al Farabi. Als de mens en de wereldreligies het resultaat zijn van een wetenschappelijk experiment, zoals de Raëliaanse Beweging claimt, dan is de wetenschappelijke rede superieur aan religie. Dit is ook de opvatting van Al Farabi 1
- Volgens Al Farabi kan redelijke kennis op eigen kracht worden bereikt door de geschoolde elite. Religieuze kennis is niet meer dan een afbeelding van die redelijke kennis, bestemd voor de massa 1
- Volgens de Raëliaanse Beweging kunnen enkele uitverkorenen met behulp van redelijke (wetenschappelijke) kennis tot de waarheid omtrent de oorsprong van de mensheid komen. De massa begrijpt deze schepping echter middels een beeldende formulering waarin de scheppers, de buitenaardse wezens, worden gezien als goden 1

Opmerking

Aan een antwoord waarin de Raëliaanse Beweging wordt gekoppeld aan Thomas van Aquino kunnen scorepunten worden toegekend, mits daarin wordt beargumenteerd dat wetenschap in dienst staat van het religieus opgevatte eeuwige leven.

Vraag	Antwoord	Scores
9	maximumscore 3	
	Een goed antwoord bevat de volgende elementen:	
	<ul style="list-style-type: none"> • een uitleg waarom in de klassieke islamitische wereld de verhouding tussen rede en religie nauwelijks een probleem is: het zijn verschillende wegen naar één waarheid 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • in welke periode de verhouding tussen rede en religie in de christelijke wereld een probleem werd: sinds de Verlichting 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • waarin volgens de Raëliaanse Beweging de verhouding tussen rede en religie een probleem werd: twijfel aan de juistheid van de christelijke openbaring op basis van rede of wetenschap 	1
	voorbeeld van een goed antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • In de klassieke islamitische wereld is de verhouding tussen rede en religie nauwelijks een probleem. Verschillende wegen (rede, religie, mystiek) leiden naar één en dezelfde waarheid 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Ten tijde van de Verlichting werd de verhouding tussen rede en religie een probleem 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Volgens de Raëliaanse Beweging is de boodschap die profeten uitdragen aangepast aan het wetenschappelijk niveau van de tijd waarin de profeten leefden: twijfel aan de juistheid van de christelijke openbaring op basis van rede of wetenschap 	1
	<i>Opmerking</i>	
	<p><i>Aan een uitleg waarom in de klassieke islamitische wereld de verhouding tussen rede en religie nauwelijks een probleem is, op basis van het feit dat er a) geen centraal geleide kerk is die de wereldse machten kan uitdagen, of omdat b) het islamitisch godsbegrip wordt gekenmerkt door een consequenter monotheïsme en daarom makkelijker te verenigen valt met aristotelische doctrines, kan ook een scorepunt worden toegekend.</i></p>	

Vraag	Antwoord	Scores
10	maximumscore 3	
	Een goed antwoord bevat de volgende elementen:	
	<ul style="list-style-type: none"> • een weergave van de andere wetenschapsfilosofische kritiek van Kuhn: paradigma's zijn onderling niet rationeel vergelijkbaar 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • een weergave van twee kenmerken van de wetenschapsfilosofie van Kuhn: (per juist deelantwoord 1 scorepunt toekennen) <ul style="list-style-type: none"> – de wetenschappelijke ontwikkeling voorgesteld als een reeks paradigmawisselingen; – tot een paradigmawisseling wordt niet zozeer op rationele, maar vooral op sociaal-psychologische gronden beslist, tussen groepen van wetenschappers. 	2
	voorbeeld van een goed antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • De andere wetenschapsfilosofische kritiek van Kuhn op de wijze waarop Raël spreekt over paradigmawisseling is dat de verschillende paradigma's die Raël hanteert onderling niet rationeel te vergelijken zijn als het gaat om de vraag welk paradigma de waarheid in pacht heeft 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Volgens Kuhn is wetenschap een dynamisch proces van elkaar afwisselende theorieën. Wetenschappelijke ontwikkeling is geen vooruitgang maar 'slechts' een afwisseling van paradigma's 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Wanneer ontdekkingen of nieuwe gegevens niet passen binnen het bestaande paradigma ontstaat er een paradigmatijd tussen 'normale' en 'revolutionaire' wetenschappers, die uiteindelijk niet door rationele argumenten, maar door sociaal-psychologische mechanismen wordt beslist. Bij gebrek aan een algemeen geaccepteerd paradigma kan immers niet worden vastgesteld wat voor 'rationeel' kan doorgaan 	1

Vraag	Antwoord	Scores
11	<p>maximumscore 3</p> <p>Een goed antwoord bevat de volgende elementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een argumentatie vanuit het betekenisholisme van Quine waaruit blijkt dat het werkelijk bestaan van buitenaardse wezens niet relevant is voor de betekenis van de Raëliaanse opvattingen: het bestaan van iets ligt niet vast maar wordt gepostuleerd • een weergave van de kritiek op de twee dogma's van het empirisme (per juist deelantwoord 1 scorepunt toekennen) <ul style="list-style-type: none"> – Er is geen scherp onderscheid tussen analytische en synthetische uitspraken mogelijk; – Er is geen restloze of volledige reductie tot een theoretisch en observationeel deel mogelijk. <p>voorbeeld van een goed antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het betekenisholisme van Quine houdt in dat uitspraken betekenis hebben binnen het geheel van andere uitspraken. In zijn geheel kan een theorie succes hebben. Als afzonderlijke uitspraken niet te toetsen zijn aan de werkelijkheid, maar primair naar elkaar verwijzen, dan zijn deze uitspraken niet bij voorbaat betekenisloos, want ze kunnen verwijzen naar uitspraken die we wel voor betekenisvol houden. Het hangt er uiteindelijk vanaf in hoeverre het geheel van uitspraken succesvol is, en niet of de objecten waar het naar verwijst – in dit geval de buitenaardsen – werkelijk bestaan of niet. Het bestaan van iets ligt dus niet op voorhand vast maar wordt gepostuleerd • De kritiek van Quine op de twee dogma's van het empirisme leidt tot het betekenisholisme doordat: 1) er geen absoluut verschil is tussen analytische en synthetische uitspraken, en 2) een theorie niet restloos te ontleden is in een theoretisch en een observationeel deel waardoor het al dan niet werkelijk (empirisch verifieerbaar) bestaan van objecten niet meer relevant is voor de betekenis van de theorie 	<p>1</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>2</p>

Vraag	Antwoord	Scores
12	<p>maximumscore 4</p> <p>Een goed antwoord bevat de volgende elementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een argument vóór de Raëliaanse Beweging als religie vanuit één van de twee problemen die zich voordoen bij het definiëren van religie • een argument tégen de Raëliaanse Beweging als religie vanuit één van de drie perspectieven van waaruit religie kan worden geanalyseerd • een eigen beargumenteerde afweging of de Raëliaanse Beweging als religie kan worden beschouwd 	
	<p>voorbeeld van een goed antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Raëliaanse Beweging kan als religie worden beschouwd. Er bestaan immers meer religieuze tradities dan die van het Christendom of <ul style="list-style-type: none"> • Ook is het niet noodzakelijk dat een religie uitgaat van het bestaan van een God. Er zijn immers monotheïstische en polytheïstische religieuze tradities maar ook religieuze tradities zonder godsbegrip • Vanuit het perspectief van zingeving zouden religieuze ervaringen en uitspraken niet te herleiden zijn tot natuurwetenschappelijke verklaringen. Religieuze uitspraken drukken geen feiten uit maar waarden. De Raëliaanse Beweging herleidt religie echter wel tot natuurwetenschappelijke verklaringen en feitelijke uitspraken • De problemen die zich voordoen bij het definiëren van religie maken het weliswaar mogelijk ook de Raëliaanse Beweging een religie te noemen. Maar als aan de basis van de wereldreligies een wetenschappelijk proces ten grondslag ligt, dan is het niet nodig deze beweging als religie te benoemen. De genoemde wetenschappelijke basis is echter alles behalve bewezen. Ik zie de Raëliaanse Beweging dus noch als wetenschap noch als religie 	<p>1</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>2</p>